

DALOK AZ ÉV 12 HÓNAPJÁRA,
A SZŐKŐHÓNAPOT IS BELEÉRTVE,
MELYEKET LI HO A VIZSGA ALKALMÁBÓL
SZERZETT HONAN FUBAN *

1

Ha a tavasz eljön újra,
toronyból köszöntjük őt.
Meglassul a vízi óra,
nem bírja el az időt.
Fakó felhőfátyol bámul
a vadonnak szemibe,
álarcát a szél letépi
s eldobja a semmibe.

Virág, amely még sosem nyílt,
puha ágyban szendereg,
bőre hűvös, mint a jáde,
sápadtsága, mint mikor az
első hajnal feldereng.

Rövid a fűz levele, még
nem köthetünk rá csomót.
Meddig kell még várni, amíg
szerető szivek zászlaja
fűzfalevél fellobog?

Második hónap, bor fanyar íze,
most a Szamóca Völgyre tekints le,
épp liliomnak nyílik virága,
orchideáknak halk kacagása.
Mint amikor két kard összecsattan,
párbajozik két szél a katlanban.
Rózsa a képen, ködbe borulva,
zöld színü füstöt álmodik újra.
Színarany hajpánt tornyozott hajjal,
szebb, mint a felhők napzuhataggal,
táncoló lányok, gyöngyszoknya lebben,
nem tajtékzik a tenger se szebben.

Végül a kompon búcsudal árad.
„Fuss, folyó, fuss még” harsog a bánat.
Borzong a hátuk. Vége a dalnak.
És a hegyormok sorra meghalnak.

Tavaszborítja el szemünk,
keleti szél, ha elragad.
Virágba borul városunk,
de szívünk megszakad.

A palota mély termében
fűszeres szél és édes íz,
smaragd gallérban táncolunk,
átlátszó, mint a víz.

Földig hajolnak fák, ahogy a
vihar a záport űzi el,
felhők húga, a vidám köd
 eget-földet ölel.

Udvarhölgyek harci díszben,
szemöldökük ívet rajzol,
hímzett zászlók adnak hírt
 az őrzött utakról.

Míg egy vihar szülte illat
 a tó felett még elidőz,
levél hull és körtevirág,
 tavasz volt, s itt az ősz.

Hajnali és esti hűvösök,
levél-baldachin lágyan ránk borul,
sötét-smaragdszínű a hegyvidék
a felhőország határain túl.

Az illatos zápor is megered,
esőcseppek a zöld homályon át,
levélsereg és fürtös, tarka rét
a kapun túli csillogásban áll.

Vízzel teli színarany medence.
Felszíne borzolódik, ráng és reszket.
Nehéz tájképet fest a vén tavasz.

A megriadt szirmok nem szállanak.
A virágfejek földre hullanak.
Árnyékba olvadó virágterasz.

Jáde-faragvány csillog a fényben a kastély ormán.
Fény szövöget lágy fátylat a táruló várkapu útjain.
Súlyos és mély kútból húzzuk fel a rózsavíz illatát.
Nézd, legyezőnkön a sárkány és kacsza vad szerelemben.

Hóörvényben táncoló lányok a hús pagodában.
Drágaköves levegőt tisztít meg a hajnali harmat.
Felfedi, felvillantja a titkát hószinü fátyol,
Illatos testükön megcsillannak ezüstös cseppek.

A bambusz és a penge
a nyers selyembe vág.
A reggeli fagy enyhe,
miként az őszi jáde,
nyugodt, hűvös az ágy.

A lángvörös tükör
megnyílik keleten,
majd bezárul a kör,
sugárzó sárkány-szekeren
a Vörös Király tűzben égve
felvágta a nyári égre.

Hideg fény villan fent a Tejúton.
Az éj ledobja harmat gyöngysorát.
Virág serken az ágak ujjbegyén.
A kert gyászolja az orchideát.
Az éji égen jáde terasz táru.
Halott levél a Lótusz medencében.
Téged, kedves, zavar vékony ruhád,
és megborzongasz ágyadban az éjjel.
Hajnal hasad, a szél sóhajtva kel fel,
ragyog a Göncöl, túlvilági reggel.

Didereg az özvegyasszony, októberi éjszakákon,
a magányos utazó meg azt álmodja, hazatért,
rovar szövi titkos selymét, megcsillan a téli fákon,
viharlámpa küzd a szélben, de legyőzi a sötét.
Színfalak mögött a Hold a fényt a külvilágba fújja,
de a színen fák árnyéka zuhan ferdén újra s újra,
odakint a harmat szálldos, öleli az éji tájat,
még a tavi lótusznak is jut ölelés és imádat.

Tűzbogár a nyári kertben,
felhigult az ég.
Kihűltek a medencék s a
lótusz meghalt rég.

A színarany kopogtatón
vicsorgó holdsugár,
a jéghideg kertek fölött
nyugodt üresség vár.

A lassuló szél szárnyain
a dérvirág röpül,
szivárványszínű jégmadár
a teraszokra ül.

Kakas szavát nem hallani,
nem fúj takarodót,
a tél szemenként tépi le
a vén kóladiót.

Megdermedt a vízióra,
megállt ezüst mutatója,
lámpavirág kacagva ég,
összeolvad fény és sötét.
Ezüst fagy táncol a szélben,
függönyfátyol eltakarja
sárkánygyertyák sora vezet
el a szárnyas pavilonba
hol a Kedves igazgyöngyök
hálójában, mint sértődött
királylány várja a hajnalt
teste hűvös, mint a harmat.
Holdba bámul pupillája,
ott lesz majd az új hazája.

A várfal összegörnyed, reszket,
a fény hullamerev.
A széttört égből pengeéles
gyémántjég pereg.

Vészharangot! Bort kupámba!
A legrégebbi bort!
Hogy megússzuk a fagyhalált,
s feléledjen a holt!

Urunk hajói jégbe fagyva,
a hóvihar tombol.
Mondd, hol találunk hóforrást,
s a Tűzkutat, mondd hol?

Sápatag fény ül a Nap lábánál,
mint a zsarátnok, ég.
Vékonyul egyre a fűszeres ágon,
olvad a tegnapi jég.
Ellibeg egy-egy langyos szellő,
úzi a tél seregét,
elrohanunk, vár a hosszú nappal,
ég veled, téli sötét!

A császárunk dicsősége
egyre bővül, egyre árad,
fel-felbukó szökőhónap
gazdagítja a naptárat,
és az égi ritmus,
a hetvenkét ciklus
egymást űzve tovavágtat.
Jáde járatokon jár
a hamu s ahol leszáll,
ott a szökőhónap,
az az év lesz hosszabb,
napév, holdév összeáll.
Látom időn és téren át
a Nyugati Istenanyát,
kezében az örök élet
barackjával előlépett,
s császárunknak adja.
Hsi Ho vonul át az égen
sárkány vonta tűzszekéren
végtelen az útja
abba sose hagyja.

(Fordította: Herczeg Ferenc)

* Ezek a versek 809-ben íródtak, amikor Li Ho a hivatalnoki vizsgát tette le. Céljuk az volt, hogy bemutassák a jelölt műveltségét, költői tehetségét, fogalmazói készségét, még mielőtt a valódi vizsgára bocsátják. Mivel a versek különböző kínai versformákban íródtak, más és más európai versformákat választottam a fordításhoz. Az első hónap április könyékére esik. Időről időre egy szökőhónapot, plusz hónapot adtak az évhez, hogy a holdév és a napév összhangban legyen. Az utolsó vers leírja, hogyan állapították meg az asztronómusok a hamu lecsapódásából, hogy melyik évben mikor jön el a szökőhónap. 809-ben a versciklus keletkezésének idején ez a szökőhónap a harmadik hónapot követte.